

*Türkische Gemeinde in Deutschland
Almanya Türk Toplumu*

BENİMSEĞİĞİMİZ TEMEL İLKELER

Kurumsal İrkçilik

Eğitim ve Kùltür

Devlet - Toplum - Din

EĞİTİM VE KÜLTÜR

Türkiye kökenli bireylerin çıkarlarını temsil eden bir birlik olarak öncelikli hedefimiz, etnik kökenlerine bakılmaksızın bütün çocuklar ve gençler için fırsat adaleti sağlamaktır. Her çocuk öğrenimi boyunca (anaokulundan lise ve üniversiteye kadar) kişiliğini geliştirme, nitelikli bir birey olma ve güçlü yönlerinin desteklenmesi konusunda eşit olanaklara sahip olmalıdır. Ne var ki, gerçekler maalesef böyle değildir: Öğrenimde başarı hala büyük ölçüde velilerin sosyal kökenine bağlıdır. Örneğin çocuklarımız, Gymnasium'a devam edebilmek için sırf soyadları yüzünden (diğer çocuklarla eşit başarı göstermiş olsalar bile) daha az tavsiye almaktadırlar. Bu nice örnekten yalnızca bir tanesidir. TGD'nin „Eğitim ve Kültür Çalışma grubu olarak“ hedeflediğimiz fırsat adaletini iki konu başlığında ele aldık ve temel ilkeleri de bu yönde belirledik: Okullarda çok-dilliliğin ve kültürlerarası eğitimin teşvik edilmesi ve (yapısal) ayrımcılıkla mücadele için çözüm önerileri.

Yaşanan bir gerçek olarak çok-dillilik

60 yıldan fazla bir süredir işgücü göçünün yaşandığı Almanya'nın göç alan bir ülke olduğu, bir gerçektir. Almanya'da Türkçe Almanca'dan sonra en çok konuşulan aile-dili ve köken-dilidir. Başta Türkçe olmak üzere Lehçe, Rusça ve Arapça da ekonomik, kültürel ve sosyal gerçeğin önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

Çok-dillilik artık Almanya'da devlet kurumları tarafından da tanınmaktadır: 1999 yılında düzenlenen Kültür Bakanları Konferansı'nda (KMK) okullardaki kültürlerarası eğitimle ilgili olarak alınan kararların 2013 yılında yenilendiği raporda ve aynı yıl KMK'nın göçmen örgütleriyle birlikte yayınladığı ortak açıklamada, çok-dilliliğin Almanya'nın doğal bir parçası olduğu ve okulların „çok-dilli olarak büyüyen çocukların dil yeterliklerini dikkate alması ve teşvik etmesi gerektiği“ belirtilmektedir (KMK 2013).

Türkçe'nin köken-dili dersi olarak öğretilme durumu eyaletler arasında ciddi farklılıklar göstermektedir. NRW, Berlin ve Hamburg'daki gibi olumlu bazı gelişmeler dışında, Türkçe dersi Alman okullarında ihmal edilmiş bir şekilde varlığını sürdürmekte ve anadili / köken-dili olarak sadece temel öğretimde (ilkokullarda) ağırlıklı olarak okutulmaktadır. Sadece bazı eyaletlerde, orta öğretimde de seçmeli zorunlu ders olarak sunulmakta ve 2. veya 3. yabancı dil olarak seçilebilmektedir. Birakin eşit haklara sahip olmayı, köken dili dersi olarak Türkçe'nin tüm eyaletlerde sunulmakta olan (yabancı) dil seçenekleri arasında kesin bir yeri olduğunu söylemek bile maalesef mümkün değildir.

© Daniel Pasche

Daha iyi eğitim ve katılım fırsatları için – Nitelik olarak çok-dillilik

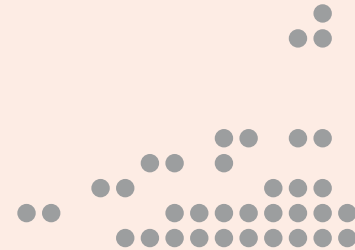
Çok dilliliğin çocukları zorladığı yönündeki söylentiler ısrarla sürse de, erken yaştaki çok-dillilik çocukları zorlamaz. Birçok araştırma (örn. Jim Cummins, Claudia Maria Riehl, Yasemin Karakaşoğlu), var olan çok-dilliliğin çocukta teşvik edilmesinin okul başarısı ve çeşitli bilişsel becerilerin gelişimi üzerinde olumlu etkisi olduğunu gösteriyor. Kendi köken diline yazılı olarak hakim olmak ise, ikinci bir dilin veya sonradan edinilecek yabancı dillerin daha kolay öğrenilmesi için ideal bir altyapı sağlar. Ayrıca ek bir yabancı dili konuşup yazabilmek, kültürünü ve normlarını tanımak, ekonomi açısından da kilit önem taşıyan bir kaynak oluşturur. Çok-dilli olarak büyüyenler, sadece kendi kültürleri içinde becerikli olmakla kalmayıp kültürlerarası düzeyde de yetkinliğe ulaşırlar, diğer bir deyişle, farklı kültürlerin ve düşünce tarzlarının içine kolayca girip özümseyecek duyarlılığa sahip olurlar.

Köken dillerine değer verilmesi

Dile değer vermek o dili konuşan insana ve o dilin çıktığı kültüre değer vermektir. Dil, bir insanın kültürel kimliğinin ve aidiyetinin en temel ifadesidir. Köken dilinin bilerek ya da bilmeyerek aşağılanması ve kullanımının yasaklanması, çocukların ve gençlerin kişisel kimliğine yöneltilen bir „saldırıdır“. Köken dilinin takdir edilmesi ise özgüveni ve özsaygıyı artırır. Bu nedenle çok-dilli çocuk ve gençlerin aile içinde öğrendikleri dillerin kabul görmesi şarttır. „Bu çocuklar Alman dilinde yetersizlikler gösteren çocuklar“ kategorisine indirgenmemelidirler. Göçmen kökenli olanlar „çift-dilli, kültürlerarası kişilerdir.“ – Ve eğitim sistemi bunu dikkate aldığı takdirde uyum sağlamları daha kolay olacaktır. Bu da, toplumu güçlendirir ve ayrışmayı engeller. Almanca dışındaki bir dili bilinçli olarak kabul etmek dışlamaya dur demenin bir yoludur. Bu yaklaşım, dillerin ve dolayısıyla da o dilleri konuşanların toplumsal derecelendirmeye tabi tutulmasını reddetmek demektir.

TGD, bu açıklamalar temelinde aşağıdaki istem ve önerileri getirmektedir:

- Köken dili olarak Türkçe dersleri yuva ve anaokulundan itibaren sunulmalıdır.
- Türkçe (sınıf geçmede etkisi olan ve diğer derslerle eşit tutulan bir ders olarak) ülke genelinde temel eğitimden başlayarak hem anadili/köken dili dersi olarak hem de seçmeli zorunlu ders olarak sunulmalı, sınav ve Abitur dersi olarak kabul edilmelidir.
- Türkçe ve diğer köken-dilleri okullarda sunulan yabancı dil seçenekleri arasına alınarak ana dili Türkçe olmayanlara da sunulmalıdır.
- Alman üniversitelerinde Türkçe öğretmenleri için eğitim olanakları genişletilmeli ve devamlılığı sağlanmalıdır.
- Eğitimci ve öğretmenlerin çok-dillilik alanındaki yeterliklerini sağlam ve kalıcı şekilde temin etmek amacıyla, yüksek okullarda araştırmaların teşvik edilmesini, müfredat ve hizmet-içi eğitimlerin de bu yönde gözden geçirilmesini önermekteyiz.
- Toplum bilincini arttırmak açısından bu konularda etkili kamuoyu kampanyaları yürütülmesinin çok-dilliliğimize değer verilmesini sağlamaya yönelik önemli bir önlem olduğunu belirtmek isteriz.

Okul bağlamında ayrımcılık

Herkes için fırsat eşitliği sağlanması, öğrenciler, öğretmenler ve veliler arasında ayrımcılıktan uzak ve saygıya dayalı bir ilişki oluşması açısından çok-dilliliğin kabul ve teşvik edilmesi konunun yalnızca bir boyutudur. Diğer yandan, yürürlükteki „Genel Eşit Muamele Yasası'nın“ (AGG) eğitim alanındaki ayrımcılığa karşı hukuki koruma sağlamakta yetersiz kaldığını ve eyaletler arasında kendi eğitim-öğretim kanunlarına bağlı olarak ciddi farklılıklar olduğunu saptamaktayız.

Okul bağlamında ayrımcılık tüm okul sistemini kapsar. Ayrımcılığa getirilecek çözümler de birbirini tamamlayıcı ve kapsamlı olmalıdır. Bu bağlamda öne çıkan sorular okullara girişte hak eşitliği, veli çalışmaları, öğrenciler, öğretmenler arasında/tarafından ayrımcılık ve ayrımcılığa duyarlı bir öğretmen eğitimi ve hizmet-içi eğitimidir.

Ayrımcılığın pek çok açıdan olumsuz etkileri olduğu kanıtlanmıştır: Okuldaki ve sonrasındaki eğitim sürecinde gösterilen başarıyı etkileyebildiği gibi, kişinin psikolojik ve fiziksel gelişimini ve nihayetinde Almanya'daki sosyal, ekonomik ve politik yaşama katılım şansını da etkileyebilmektedir.

Yukarıdaki saptamalara dayanarak Almanya Türk Toplumu olarak istemlerimiz şunlardır:

- Öğrenciler, öğretmenler ve velilere ülke çapında hizmet sunmak üzere gerekli yetkilerle donatılmış, okullardan bağımsız olarak çalışan şikayet ve danışma merkezlerinin kurulması,
- okul bağlamında meydana gelen tüm ayrımcılık olaylarının belgelenmesi ve bilimsel olarak değerlendirilmesi,
- öğretmenlik eğitimi kapsamında ayrımcılık karşıtı modüllere yer verilmesi ve öğretmenlere bu yönde hizmet-içi eğitimler sunulması
- Tüm Sivil toplum aktörleri ile KMK arasında sıkı bir işbirliği oluşturulması.

Veli Çalışmaları

Eğitim bağlamında çok yönlü etkisi olan diğer bir konu da **veli çalışmalarıdır**. TGD ilke olarak, gerek eğitim-öğretim sistemi içinde (çocuk yuvası/anaokulu ve okul) gerekse mesleki eğitim alanında velilerle olan işbirliğinin niteliğinin değişmesi ve iyileştirilmesini hedeflemektedir. Bu hedefin gerçekleştirilebilmesi için velilere ve eğitimde çoğaltıcı etkisi olan kişi ve kurumlara daha iyi bilgilendirme ve eğitim geliştirme olanakları sunulmalı ve kalıcı nitelikte destek mekanizmaları oluşturulmalıdır.

**Çoğulcu bir toplum
için çeşitliliği yaşa**

**Canlı bir demokrasi
için angaje ol**

**Türkische Gemeinde in Deutschland
Almanya Türk Toplumu**

www.tgd.de

Almanya Türk Toplumu

Obentrautstr. 72

10963 Berlin

Tel.: +49 (0)30 89683810

info@tgd.de

Gefördert vom

Bundesministerium
für Familie, Senioren, Frauen
und Jugend

im Rahmen des Bundesprogramms

Demokratie **leben!**

Kapak resmi: Almanya Türk Toplumu
Tasarım: Simone Schmidt, grafik.design
12/2019

100 % iklim nötr geri dönüşüm kağıdına basılmıştır.